

Wyjątkowy „roślinny” pomnik amerykańskiego bombowca

2022-08-24

W niezwykle sposób Kraków postanowił uczcić pamięć o historii samolotu Boeing B-17G „Candie”, który w 1944 r. awaryjnie lądował koło fortu nr 52 w Borku Fałęckim. W rewitalizowanym parku ustawiono specjalnym instalację, która przedstawia sylwetkę amerykańskiego bombowca.

– Sylweta obsadzona bodziszkiem, sylweta wielkiego ogona B-17, która zostanie porośnięta pnączami. Niezwykły pomnik, nie ze spiżu, nie z kamienia, ale można powiedzieć z roślin i z ludzkiej pamięci o dziesięciu chłopcach, którzy wylądowali tutaj w drugi dzień świąt 1944 r. – mówi dr Krzysztof Wielgus z komisji architektury militarnej Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS.

26 grudnia 1944 roku ogromna amerykańska „Latająca Forteca”, uszkodzona przez niemiecką obronę przeciwlotniczą zmuszona została do wykonania awaryjnego lądowania. Pilot Harry Filer bezpiecznie posadził uszkodzony samolot na przedpolu fortu nr 52 „Borek”. Załoga szczęśliwie przeżyła lądowanie, lecz niestety trafiła do niemieckiej niewoli i dopiero po wojnie powróciła do USA.

Maszyna ta uczestniczyła w tzw. „Bitwie o śląskie paliwo”. Dzięki współpracy wywiadu Armii Krajowej 15. Armia Powietrzna USA od lipca 1944 do stycznia 1945 r. wykonała 16 dużych bombardowań niemieckich instalacji chemicznych do produkcji benzyny. W wyniku tej akcji niemiecki „kurek z paliwem” został ostatecznie zakręcony.

Przypomnijmy, pod koniec czerwca park przy Forcie Borek został oficjalnie oddany do użytkowania jako przestrzeń bardziej dostępna dla mieszkańców. Zieleń wokół dawnego artyleryjskiego fortu nr 52 „Borek”, będącego częścią Twierdzy Kraków, miała pełnić funkcje maskujące – skrywać ten kluczowy obiekt przed oczami potencjalnego wroga. Wiele lat po tym, jak obiekt przestał już pełnić funkcje militarne, rosnący wokół fortu las był co prawda dostępny dla mieszkańców, ale na tym terenie brakowało rekreacyjnej infrastruktury – wytyczonych ścieżek, czy ławek, na których można by było odpocząć.

Przestrzeń pełna zieleni i znaków historii nabrała nowego, zrewitalizowanego kształtu. W wyniku prac prowadzonych tam przez Zarząd Zieleni Miejskiej, powstały alejki o dwóch różnych rodzajach nawierzchni: mineralnej (żwirowej) oraz betonowej z kruszywem eksponowanym. W wyznaczonych miejscach pojawiła się ścieżka z kraty pomostowej. Teren został wyposażony w oświetlenie parkowe oraz ławki i kosze na śmieci. Zasadzono nowe krzewy i byliny.